

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE
USTANOVE ZAVOD ZA
PROSTORNO UREĐENJE
OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE
ZA 2017. GODINU**

Podnositelj

*Javna ustanova
Zavod za prostorno uređenje
Osječko-baranjske županije*

Osijek, lipnja 2018.

**IZVJEŠĆE O RADU I
POSLOVANJU JAVNE USTANOVE
ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
ZA 2017. GODINU**

1. UVOD

Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) osnovana je Odlukom o osnivanju (u daljnjem tekstu: Osnivački akt) koju je Skupština Osječko-baranjske županije donijela na 20. sjednici 15. ožujka 2008. Godine. Osnivački akt je izrađen temeljem članka 29. Zakona o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine" broj 76/07. - u daljnjem tekstu ZPUG), naknadno usklađen sa Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 153/13. i 65/17. - u daljnjem tekstu: Zakon), članka 12. stavak 3. Zakona o ustanovama ("Narodne novine" broj 76/93., 29/97. i 47/99.) i članka 30. točka 15. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05. i 2/06.). Zavod svoj rad u svojstvu javne ustanove nastavlja temeljem Zakona koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014. godine.

Zavod je pravna osoba nad kojom osnivačka prava ima Osječko-baranjska županija (u daljnjem tekstu: Županija). U svrhu upravljanja Zavodom Skupština Osječko-baranjske županije je na četverogodišnji mandat imenovala Upravno vijeće. Upravno vijeće su tijekom 2017. godine činili predsjednik Marko Bagarić dipl.ing.građ. i članovi Srećko Lovrinčević dipl.ing.arh., Ranko Radunović dipl.ing.arh., mr.sc. Danijela Lovoković dipl.ing.arh. i Željko Andraši dipl.ing.arh.

Zavod je samostalan u obavljanju svoje djelatnosti i poslovanju. Djelatnosti radi kojih je osnovan obavlja sukladno Zakonu i propisima temeljenim na Zakonu, Osnivačkom aktu i Statutu, te stručnim normama, suvremenim znanstvenim dostignućima i pravilima struke.

Djelatnost Zavoda definirana je člankom 27. Zakona, te člankom 5. Osnivačkog akta i člankom 8. Statuta Zavoda. Zavod obavlja stručne poslove prostornog uređenja za Županiju kao javnu službu u okviru čega obavlja:

- izradu, odnosno koordinaciju izrade i praćenje provedbe prostornih planova područne (regionalne) razine,
- izradu izvješća o stanju u prostoru,
- vođenje informacijskog sustava prostornog uređenja i upravljanje njime u okviru svojih ovlasti,
- pripremu polazišta za izradu, odnosno stavljanje izvan snage prostornih planova užih područja,
- pružanje stručne savjetodavne pomoći u izradi prostornih planova lokalne razine,
- druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Zavoda.

Djelatnost Zavoda financira se sredstvima Županijskog proračuna. Zavod može stjecati sredstva i obavljanjem vlastite djelatnosti, iz drugih izvora, te potporama i darovanjima. Svoju djelatnost Zavod ne obavlja radi stjecanja dobiti već sredstva za poslovanje te eventualno ostvarenu dobit koristi za obavljanje, razvoj i unaprjeđenje djelatnosti zbog koje je osnovan.

U Zavodu je temeljem Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada Zavoda stalno zaposleno četiri djelatnika, i to: ravnatelj, stručni savjetnik za prostorno uređenje, vodeći infrastrukturni planer i administrativna tajnica ravnatelja, te do 18.04.2017. godine jedna polaznica stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa u trajanju od 12. mjeseci, visoke stručne sprema, kada Zavod obavlja svoju djelatnost s 5 uposlenika.

Kako se još tijekom 2016. godine obim posla i aktivnosti Zavoda povećao s tendencijom daljnjeg rasta i u 2017. godini, Zavod je 13. travnja 2017. godine objavio Oglas za prijam u službu na radno mjesto stručni suradnik za infrastrukturu - jedna osoba na određeno vrijeme. Na Oglas je pristigla samo jedna zamolba i to Marine Pejaković kojoj je 18.04.2017. godine istekao Ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa. 01. svibnja 2017. godine s njom je sklopljen Ugovor o radu na određeno vrijeme u trajanju od godine dana, te nakon tog datuma Zavod nastavlja obavljati svoju djelatnost s 5 djelatnika.

Županija je osigurala novi prostor za rad Upravnom odjelu za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode na adresi Europska avenija 11. Dio tog prostora je ustupila Zavodu, tako da je nakon neznatnih zahvata na uređenju prostora i preseljenja inventara, Zavod treći puta počeo djelovati na novoj/staroj adresi u Osijeku, Europska avenija 11 od ožujka 2017. godine.

2. RAD U PREDMETIMA OSNOVNE DJELATNOSTI

2.1. Provedba Prostornog plana Osječko-baranjske županije

Posljednje (II. i III.) izmjene i dopune Prostornog plana Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: PPOBŽ) donesene su 2016. godine, nakon čega je izrađen i objavljen pročišćeni tekst odredbi za provedbu kao i grafičkog dijela. O objavi pročišćenog PPOBŽ Zavod je obavijestio sve jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: JLS) kada im je dostavljen pročišćeni PPOBŽ u digitalnom formatu uz obrazloženje o novom načinu planiranja prostora i novim mogućnostima koje se kroz PPOBŽ daju JLS pri izradi prostornih planova uređenja gradova/općina (u daljnjem tekstu: PPUG/O).

Izmjenama i dopunama obuhvaćeni su tekstualni dio (odredbe za provedbu) i grafički dio (kartografski prikazi). Odredbe za provedbu usklađene su sa Zakonom s naglaskom na izgradnju izvan granica građevinskih područja, te omogućavanje rekonstrukcija postojećih građevina izvan građevinskih područja (od stupanja na snagu Zakona-01.01.2014.godine- istu je, da bi bila moguća, potrebno planirati prostornim planom). Odredbama za provedbu dane su veće slobode JLS, u planiranju izgradnje izvan građevinskih područja od dotadašnjih. U odredbe za provedbu ugrađene su mjere zaštite okoliša i prirode utvrđene provedenom strateškom procjenom utjecaja PPOBŽ na okoliš.

Na kartografskim prikazima evidentirana je, u posljednjih par godina, izgrađena infrastruktura te joj po potrebi promijenjena kategorija u skladu s posebnim propisima. Izvršene su korekcije eksploatacijskih polja u skladu s novodonesenim odlukama o njihovim granicama, te planirane nove eksploatacije ugljikovodika odnosno mineralnih sirovina na lokacijama u općinama Podravska Moslavina i Darda. Površine posebne namjene su revidirane prema iskazanim interesima Ministarstva obrane i Ministarstva unutrašnjih poslova. Kartografski prikazi vodnog gospodarstva usklađeni su s novodonesenim dokumentima Županijske skupštine, dok su oni sa zaštićenim i vrijednim dijelovima prirode usklađeni s važećim posebnim propisima gdje se prvenstveno misli na evidentiranje ekološke mreže Natura 2000.

Donesenim II. izmjenama i dopunama PPOBŽ, plan je usklađen s posebnim propisima koji reguliraju gospodarenje otpadom planiranjem građevina za gospodarenje otpadom od područnog (regionalnog)-županijskog značaja.

Kako Zakon daje mogućnost propisivanja: "višeg prostornog standarda" važeći PPUG/O-ovi većinom se ne smatraju protivni PPOBŽ-u u dijelovima koji propisuju šire planske koridore, veće udaljenosti poljoprivrednih gospodarstava i/ili građevina od prometnica odnosno građevinskih područja ili pak broj uvjetnih grla za čiji se uzgoj mogu graditi građevine izvan građevinskih područja. Stoga se kod provedbe primjenjuju uvjeti propisani u PPUG/O sve dok se isti ne usklade (izjednače) s PPOBŽ.

Tijekom protekle godine Zavod je nastavio pratiti aktivnosti JLS na području prostornog planiranja prvenstveno prilikom izrade izmjena i dopuna PPUG/O, koje je osim u skladu sa Zakonom obvezno izraditi i u skladu s PPOBŽ u obuhvatu (segmentina, područjima) koji JLS utvrđuje odlukom o izradi izmjena i dopuna PPUG/O. Od donošenja posljednjih izmjena i dopuna PPOBŽ, do kraja promatrane 2017. godine ukupno je mijenjano 16 PPUG/O od kojih je svega u 2 PPUG/O (Viljevo i Podgorač) omogućena izgradnja građevina za uzgoj životinja izvan građevinskih područja bez obzira na kapacitet. Očekuje se povećanje ovog broja usklađenih planova kroz tekuće izmjene PPUG/O u 2018. godini.

U smjernicama za izradu planova užih područja, (u slučaju PPOBŽ su to PPUG/O), još u I. izmjeni i dopuni PPOBŽ, je dana mogućnost gradnje pojedinačnih građevina u funkciji biljne proizvodnje: poljoprivrednih kućica, vinogradarskih podruma, spremišta alata, oruđa i/ili strojeva, nadstrešnica, staklenika, te plastenika, čija gradnja je moguća tek kada su u PPUG/O propisani uvjeti za njihovu gradnju. Do kraja 2017. godine ovu mogućnost iskoristila je 21 JLS.

Unatoč činjenici da je u posljednjim izmjenama i dopunama PPOBŽ uvažen zahtjev ovlaštenika koncesije za korekcijom granica eksploatacijskih polja ugljikovodika prema novim rješenjima, tijekom 2017. godine zaprimljene su inicijative za izmjene i dopune PPUG/O Grada Valpova i Općine Koška. Ovlaštenik koncesije predlaže izmjene kojima bi se granice eksploatacijskih polja ugljikovodika korigirale u skladu s rješenjima o utvrđivanju granica, odnosno s PPOBŽ.

Rješenje o granicama eksploatacijskog polja donosi nadležno tijelo u skladu s posebnim propisom u sklopu istražnog prostora, na temelju istražnim radovima utvrđenog ležišta sirovine. Nadalje, posebnim propisom je utvrđeno da se koncesija daje za površine čija je eksploatacija utvrđena prostornim planom.

Zakon je utvrdio 7 načela prostornog uređenja među kojima su: načelo horizontalne integracije u zaštiti prostora i načelo vertikalne integracije. Primjenjujući ova dva načela, uvažavajući činjenicu da su eksploatacijska polja ugljikovodika planirana u PPOBŽ, Zavod je zauzeo stav da nema zapreka za obavljanje djelatnosti na njima iako u PPUG/O nisu preuzete granice u koordinatama iz rješenja. Ova problematika vjerojatno će se prenositi i u godine koje slijede za čije će rješavanje biti potrebna suradnja svih nadležnih čimbenika.

2.2. Praćenje izrade prostornih planova uređenja gradova/općina i izdavanje mišljenja

Zakonom je propisano da Zavod sudjeluje u postupku donošenja prostornih planova uređenja velikog grada, grada i općine, te generalnog urbanističkog plana na način da daje mišljenje o njihovoj usklađenosti s PPOBŽ, odnosno s planom šireg područja.

Iz tog razloga Zavod aktivno i višestruko sudjeluje u proceduri izrade i donošenja prostornih planova lokalne razine na način da:

- na poziv JLS sudjeluje u izradi odluke o pokretanju izrade prostornih planova i njihovih izmjena i dopuna, odnosno stavljanja izvan snage,
- daje podatke za izradu prostornih planova ili izradu izmjena i dopuna prostornih planova s naglaskom na usklađenost sa Zakonom, PPOBŽ-om i drugim županijskim dokumentima koji utječu na obuhvat prostornog plana,
- sudjeluje u javnoj raspravi dajući primjedbe na prijedlog prostornog plana,
- izdaje mišljenje o usklađenosti konačnog prijedloga prostornog plana s PPOBŽ-om,
- u ISPU unosi metapodatke za svaku fazu izrade plana odnosno za svaki usvojeni plan.

Tijekom 2017. godine prema evidenciji Zavoda pokrenuto je 14 izmjena i dopuna PPUG/O, 2 izmjene i dopune urbanističkih planova, 1 izmjena i dopuna detaljnog plana uređenja, 2 postupka za stavljanje izvan snage detaljnih planova uređenja, te izrada 2 nova urbanistička plana.

	pokrenuta izrada prostornih planova kroz godine	izmjene i dopune PPUG/O	izmjene i dopune provedbenih planova	novi provedbeni planovi	planovi stavljeni izvan snage
1.	2015. godina	10	6	1	4
2.	2016. godina	12	4	2	2
3.	2017. godina	14	3	2	2

Komparacijom podataka proteklih godine uočava se stanovita prosječnost u aktivnostima JLS na izradi provedbenih planova, dok je broj izmjena i dopuna PPUG/O u porastu. Razlog za navedeno svakako je recentna izmjena i dopuna PPOBŽ koja je dala veće ovlasti JLS u utvrđenim mogućnostima gradnje izvan građevinskih područja. Potrebe za izmjenama prostornih planova JLS rezultat su ekonomskih politika, te budući da se na ekonomskom (gospodarskom) planu ne dešavaju drastični pomaci, postojeći provedbeni prostorni planovi su zadovoljavajućeg sadržaja.

Od 14 pokrenutih izmjena i dopuna PPUG/O, samo jedna JLS Zavodu nije dostavila odluku o izradi budući da se radilo o dopuni PPUO odnosno njegovom usklađivanju sa Zakonom što je postupak koji se provodi bez sudjelovanja javnopravnih tijela i javnosti. Zavod je zahtjeve za izradu dao za 9 izmjena i dopuna PPUG/O jer je procijenio da izmjene preostala 4 PPUG/O ne utječu na njihovu usklađenost s PPOBŽ.

Zavod je tijekom 2017. godine aktivno sudjelovao u 11 javnih rasprava za izmjene i dopune PPUG/O dajući, u Zakonom propisanom roku, pisane primjedbe na prijedlog PPUG/O. Tijekom promatrane godine održano je 7 javnih rasprava za provedbene prostorne planove: za Izmjene i dopune generalnog urbanističkog plana Grada Osijeka, 3 javne rasprave izmjena i dopuna urbanističkih planova uređenja, jedna za izmjene i dopune detaljnog plana uređenja i 2 za stavljanje izvan snage detaljnih planova uređenja, od kojih je Zavod aktivno sudjelovao u 4.

Tijekom 2017. godine doneseno je 10 izmjena i dopuna PPUG/O, jedna izmjena i dopuna generalnog urbanističkog plana, 3 izmjene i dopune urbanističkih planova uređenja, a 2 provedbena plana su stavljena izvan snage. Također je izrađeno i objavljeno 7 pročišćenih tekstova PPUG/O i 2 pročišćena teksta provedbenih planova.

	doneseni prostorni planovi kroz godine	izmjene i dopune PPUG/O	izmjene i dopune provedbenih planova	novi provedbeni planovi	planovi stavljeni izvan snage
1.	2015. godina	15	8	1	7
2.	2016. godina	11	2	1	1
3.	2017. godina	10	3	0	2

U usporedbi s prethodnom, 2016. godine donesen je manji broj izmjena i dopuna prostornih planova (15 - 2015.; 11 - 2016. godine); razlog čemu vjerojatno stoji u činjenici da tijekom 2016. godine završava postupak II. Izmjena i dopuna PPOBŽ te se zbog načela vertikalne integracije prostornog uređenja čekalo završavanje tog postupka. Navedeno dodatno potvrđuje i činjenica da je tijekom promatrane 2017. godine pokrenuto 14 izmjena i dopuna PPUG/O.

Članak 113. stavak 3. Zakona, tijelu nadležnom za donošenje prostornog plana propisuje obvezu objave pročišćenog teksta odredbi za provedbu prostornog plana kao i njegovog grafičkog dijela u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu odluke o izmjenama i dopunama, nakon svake izmjene i dopune prostornog plana.

Tijekom 2017. godine izrađeno je i objavljeno 7 pročišćenih tekstova PPUG/O i 2 pročišćena tekst provedbenih planova.

Broj donesenih izmjena i dopuna PPUG/O i objavljenih pročišćenih tekstova tijekom godine nije identičan jer su izmjene i dopune dijelom donesene krajem godine, pa će pročišćeni tekst biti objavljen u sljedećoj ili je pročišćeni tekst objavljen početkom promatrane 2017. godine za prostorni plan čije su izmjene i dopune donesene tijekom ili krajem 2016. godine.

Na obvezu izrade pročišćenog plana Zavod upozorava JLS u svim fazama izrade prostornog plana: kod davanja zahtjeva (uputa) za njegovu izradu, u javnoj raspravi, te kod izdavanja mišljenja o usklađenosti prostornog plana s PPOBŽ, što ne ostavlja odjeka jer Zakon nije predvidio kaznene odredbe, te se nedosljedno poštivanje Zakona još uvijek prakticira.

Izbjegavanje izrade pročišćenog teksta odnosno pročišćenog plana leži u činjenici nejasnoće zakonske odredbe koja to propisuje što bi svakako trebalo detaljizirati pri prvoj sljedećoj izmjeni Zakona na što Zavod permanentno upozorava pri kontaktima s Ministarstvom.

Navedene nejasnoće u Zakonu rezultirale su da krajem 2017. godine od 42 PPUG/O samo za 19 ili 45% je izrađen pročišćeni tekst, a do sada svaki je prošao barem kroz jedan postupak izmjena i dopuna. Za 5 PPUG/O s izrađenim i objavljenim pročišćenim tekstom pokrenute su nove izmjene i dopune, za koje će po donošenju ponovno trebati izraditi pročišćeni tekst odredbi za provedbu što navodi na zaključak da na području Županije svega 33% PPUG/O ima izrađen pročišćeni tekst.

Na prostoru Županije u provedbi je ukupno 120 prostornih planova od kojih je 14 u nadležnosti Upravnog odjela Grada Osijek, dok su ostali u nadležnosti Županijskog UO za prostorno uređenje i graditeljstvo. Od svih 120 planova, svega njih 43 (36%) do sada nije mijenjano, a od preostalih 77, svega za 23 je izrađen i objavljen pročišćeni tekst. Ukupno gledano od svih mijenjanih prostornih planova JLS su za svega 30% njih izradile i objavile pročišćeni tekst odredbi za provedbu čime je znatno olakšana njihova provedba. Znakovito je da do kraja 2017. godine Grad Osijek kao veliki grad i sjedište Županije, nije imao objavljen niti jedan pročišćeni tekst odredbi za provedbu od 7 mijenjanih prostornih planova.

Zavod je tijekom 2017. godine izdao ukupno 15 mišljenja što je još jedan postupak osim sudjelovanja u javnim raspravama, kroz koji se prati aktualnost i provodivost PPOBŽ i bilježe eventualni problemi u provođenju, sve u svrhu stvaranja preduvjeta za nesmetan i ravnomjeran razvoj cjelokupnog prostora Županije. Od 15 izdanih mišljenja 3 su sadržavala zahtjeve za dodatno usklađivanje s PPOBŽ, a jedno je izdano temeljem ZPUG.

Kroz praćenje izrade i donošenja izmjena i dopuna PPUG/O uočena je tendencija prenamjene poljoprivrednog zemljišta putem osnivanja novih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja pretežno gospodarske, ali i ugostiteljsko-turističke ili športsko-rekreacijske namjene, bez prethodnih prostornoplanskih analiza i kvalitetnog promišljanja o načinu gospodarenja prostorom, vrijednosti tla i stvarnim potrebama. Također, u posljednje vrijeme često su prisutna ukidanja izdvojenih građevinskih područja izvan naselja u svrhu osiguravanja prostornih preduvjeta za njihovo osnivanje na nekom drugom mjestu kako bi prostorni plan bio u skladu s člankom 43. Zakona koji ne dopušta osnivanje novih izdvojenih građevinskih područja izvan naselja prije nego što su postojeća popunjena (izgrađena) 50% ili više. Ovo dokazuje kako na razini JLS ne postoji prostornoplansko promišljanje, već je imovinsko-pravno stanje osnovna vodilja prostornog uređenja, o čemu Zavod upozorava u svim fazama izrade PPUG/O odnosno njihovih izmjena i dopuna.

Navedeno se pretežito događa u JLS u kojima već godinama u prostornim planovima postoje površine utvrđene kao građevinska područja gospodarske namjene, a u naravi se i dalje koriste kao poljoprivredno zemljište, jer JLS niti imaju sredstava urediti takve površine i privesti ih namjeni, niti pronalaze poduzetnike zainteresirane za ponuđene lokacije. Dobrodošla mjera u tom smislu je uvođenje u Zakon odredbe kojom sva izdvojena građevinska područja izvan naselja gube tu namjenu u

koliko se u roku od 5 godina ne izgradi osnovna infrastruktura ili barem donese urbanistički plan uređenja. Rok od 5 godina teče od utvrđivanja takvog izdvojenog građevinskog područja izvan naselja ako se ono utvrđuje nakon stupanja na snagu Zakona, odnosno 5 godina od dana stupanja na snagu Zakona ukoliko se radi o izdvojenom građevinskom području izvan naselja utvrđenom prije stupanja na snagu Zakona.

PPOBŽ-om se poljoprivredno zemljište prvenstveno štiti kao visokovrijedan neobnovljiv resurs za potrebe intenzivne poljoprivredne proizvodnje i sveobuhvatnog održivog razvitka. Stoga Zavod inzistira da svaku promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta JLS argumentirano opravdaju, sukladno odredbama PPOBŽ-a.

2.3. Izrada Državnog plana prostornog razvoja

Hrvatski zavod za prostorni razvoj (u daljnjem tekstu: HZPR) još je 2016. godine započeo s pripremom podataka za izradu Državnog plana prostornog razvoja Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DPPR) koja podrazumijeva grafičku obradu i pripremu geoprostornih podataka iz prostornih planova županije i iz PPUG/O. Zavod se i 2017. godine uključio u pripreme radove za DPPR ažuriranjem podataka o građevinskim područjima iz PPUG/O za što je s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja i HZPR-om sklopio Sporazum o poslovima ažuriranja podataka PPOBŽ i PPUG/O na području Osječko-baranjske županije.

Ažuriranje podataka obuhvatilo je grafičku obradu i pripremu geoprostornih podataka o građevinskim područjima, pri čemu je bilo potrebno izvršiti topološku obradu PPUG/O čije izmjene su donesene u periodu od prve obrade podataka u 2016. godini, do utvrđenog datuma u 2017. godini.

Obrada podataka izvršena je prema Specifikaciji radova - verzija 3, u sklopu koje su postojeći vektorski zapisi svih prostornih planova jedinica lokalne samouprave transformirani u službenu kartografsku projekciju HTRS96/TM, topološki obrađeni i dostavljeni u SHP formatu s predgotovljenim predloškom atributnih tablica koje su uređene i popunjene sukladno traženim specifikacijama.

Grafička obrada podataka iz kartografskih prikaza prostornih planova koji su se izmijenili od trenutka posljednje obrade obuhvatila je obradu građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja iz katografskih prikaza građevinskih područja PPUG/O, mjerila 1:5000. Za potrebe obrade, prema specifikaciji, ispušteno je razlikovanje izgrađenih i neizgrađenih dijelova građevinskih područja.

Po obavljenom poslu, Zavod je, u skladu sa Sporazumom, uz dostavu podataka izradio i HZPR-u dostavio izvješće o obavljenim radovima.

2.4. Informacijski sustav

U svrhu trajnog praćenja stanja u području prostornog uređenja, za potrebe izrade izvješća o stanju u prostoru, analitičkih dokumenata i studija, kao i budućih izmjena i dopuna PPOBŽ, Zavod vodi registre podataka o prostoru koji su sastavnice Informacijskog sustava prostornog uređenja (u daljnjem tekstu: ISPU).

ISPU je inicijalno postuliran Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine" broj 30/94., 68/98., 61/00., 32/02. i 100/04.), a po prvi puta je konkretnije i detaljnije razrađen ZPUG-om, kojim mu je definiran sadržaj, način uspostave, vođenja i održavanja, obveze dostave podataka i informacija te pristup javnosti sustavu. Jasno su razdvojene nadležnosti između HZPR, koji uspostavlja informacijski sustav na razini RH, te jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su obvezne razvijati informacijski sustav za svoje područje s utvrđenom razinom podataka.

Prema Zakonu, pobližu strukturu, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard informacijskog sustava, ovlasti i obveze u vođenju i upravljanju informacijskim sustavom Ministarstva, zavoda, upravnih tijela i stručnih upravnih tijela u vezi s informacijskim sustavom te javnopravnih tijela koja su prostorne i druge podatke dužna učiniti dostupnima putem informacijskog sustava i način na koji su to dužna učiniti, propisala je Vlada Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja ("Narodne novine" broj 115/15.).

ISPU se uspostavlja i vodi kao interoperabilni i multiplatformni sustav u kojem se povezuju informacijski sustavi pojedinih javnopravnih tijela koja na temelju Zakona i posebnih propisa izrađuju i/ili održavaju prostorne podatke i druge podatke značajne za prostorno uređenje. Sastoji se od više modula: ePlanovi, eKatalog, eDozvola, eInspekcija, eArhiv, eNekretnine, ISPU-lokator i ulazni modul NIPP-a. Ovlašteni korisnici ISPU-a obvezni su podatke iz svoje nadležnosti unijeti i verificirati korištenjem za to priređenih računalnih aplikacija. ISPU sadrži registre podataka o prostoru i druge informacije u vezi s prostornim uređenjem, a osobito o:

- postojećem stanju i korištenju prostora, uključujući i podatke o nekretninama i vlasništvu,
- važećim prostornim planovima i prostornim planovima čija je izrada i donošenje u tijeku,
- namjeni prostora/površina i drugim uvjetima korištenja i zaštite prostora propisanim prostornim planovima i posebnim propisima,
- upravnim i drugim aktima nadležnih tijela koji se izdaju i koji su izdani u svrhu provedbe prostornih planova, građenja, uporabe i uklanjanja građevina,
- sektorskim strategijama, planovima, studijama i drugim dokumentima propisanim posebnim zakonima značajnim za prostorno uređenje.

Slijedom obaveza iz Zakona o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka ("Narodne novine" broj 56/13; u daljnjem tekstu: Zakon o NIPP), Zavod kontinuirano sudjeluje na uspostavi i razvoju nacionalnog Geoportala prostornih podataka, dostavljanjem te pripremom odgovarajućih prostornih planova i podataka iz svoje ingerencije.

Ministarstvo je za potrebe ISPU-a od županijskih zavoda zatražilo da dostave tekstove u pdf-formatu i sve kartografske prikaze svih važećih planova s područja u svojoj nadležnosti, u georeferenciranom rasterskom obliku, izrezane prema granici jedinice lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave ili granici obuhvata za provedbene planove. Uz, na navedeni način obrađene kartografske prikaze, skenira se i u pdf-formatu dostavlja sastavnice i legende svih kartografskih prikaza. Uz svaki plan izrađuje se i dostavlja datoteke u kojima su svi planovi i svi kartografski prikazi preimenovani prema šifarniku, s analizom sadržaja svakog kartografskog prikaza, te upisuje podatke o planu u aplikaciju Katalog metapodataka, koja je sastavni dio Geoportala.

Za potrebe upisa metapodataka Ministarstvo je kao unositelje podataka te verifikatore ovlastilo predložene djelatnike Zavoda. Metapodaci o prostornim planovima uključuju sve relevantne podatke o prostornom planu: vrsta plana, njegova šifra, površina obuhvata, izrađivač plana, područje obuhvata, krajnje geografske koordinate obuhvata, podaci o vremenu donošenja i važenja prostornog plana i razni drugi. Uneseni metapodaci vidljivi su javnosti tek po verifikaciji. Tijekom 2017. godine nastavljene su aktivnosti na obradi, dostavi HZPR-u i samostalnom unosu metapodataka u Geoportal za sve tijekom godine donesene prostorne planove odnosno njihove izmjene i dopune. Na taj se način osigurava rad aplikacije E-dozvola, sustava elektroničkog izdavanja dozvola za gradnju i uporabu građevina.

Zavod je prethodno, neovisno o Ministarstvu, formirao vlastiti registar podataka o prostoru Županije koji permanentno razvija i dopunjava kako bi unaprjeđivao prostorno planiranje na regionalnom i lokalnom nivou. Tako vođenim registrom, dostupnim na web stranici Zavoda - <http://www.prostorobz.hr> - mogu se služiti i druga upravna tijela Županije te pravne i fizičke osobe, čime je osigurana javnost podataka.

Zavod kontinuirano sudjeluje u razvoju i održavanju geoinformacijskog Sustava strateškog upravljanja Županije s Web preglednikom (Geoportalom) - kojim se integriraju i prezentiraju podaci o administrativnoj i statističkoj podjeli, stanju prostornoplanske dokumentacije, podaci iz PPUG/O, katastar, topografske karte raznih mjerila i snimci iz zraka, odnosno kompletan ISPU Županije.

Geoportal omogućuje pretraživanje po zadanim uvjetima, na koje se vežu svi podaci iz važeće prostornoplanske dokumentacije, što u konačnici olakšava rad ovlaštenim osobama koje izrađuju dokumentaciju potrebnu za ishođenje akata za gradnju, odnosno podiže kakvoću rada i usluge svih upravnih tijela Županije pri obradi podataka i izradi službenih evidencija, materijala i dokumenata, te služi i kao informacija građanima. Potreba za ovakvim sustavom potvrđena je i kroz suradnju sa susjednim županijama i državama na raznim zajedničkim projektima. Geoportal je jednostavno koristiti s bilo kojeg računala, neovisno o programskoj opremi, a korisnici trebaju imati samo osnovna znanja o korištenju interneta. Svrsishodnost portala potvrđuje i podataka o prosječno 935 posjeta dnevno tijekom 2017. godine.

S obzirom na to da je prostorno planiranje i uređenje kontinuiran proces, provodi se permanentno ažuriranje, odnosno dograđivanje sustava. U 2017. godini Zavod nastavlja s kontinuiranom revizijom na Geoportal implementiranih podataka o prostornim planovima, kao i ažuriranjem putem implementiranja podataka iz izmjena i dopuna, odnosno pročišćenih planova.

2.5. Praćenje izrade izvješća o stanju u prostoru jedinica lokalne samouprave

Izvješće o stanju u prostoru izrađuje se temeljem članka 39. Zakona na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini u sadržaju propisanom Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru ("Narodne novine" broj 48/14. i 19/15).

Zavod vodi i evidenciju o izradi izvješća o stanju u prostoru, iako je Zakonom propušteno JLS utvrditi obvezu dostave izvješća i županijskim zavodima. Stoga u tu svrhu Zavod periodično provodi ankete, sustavno prati aktivnosti u gradovima i općinama vezane i uz izradu izvješća o stanju u prostoru.

Zaključno s 2017. godinom sve JLS s područja Županije imale su izrađena izvješća o stanju u prostoru, osim Općine Podravska Moslavina, koja svoje nije nikada izradila. Od 42 JLS, (7 gradova i 35 općina), svega ih 11 ima važeće izvješće od čega su 2 gradska, a 9 važećih izvješća je općinskih. Tijekom 2017. godine isteklo je Izvješće o stanju u prostoru gradova Osijeka i Valpova, te općina Donja Motičina, Erdut, Podgorač i Strizivojna, dok su ostala nevažeća izvješća istekla ranijih godina. Od 11 važećih izvješća tijekom 2017. godine izrađeno je i usvojeno Izvješće o stanju u prostoru Grada Našica.

Međutim, znakovito je da su podatke za izradu izvješća o stanju u prostoru tijekom 2017. godine od Zavoda zatražile 4 JLS među kojima je i Općina Podravska Moslavina, na temelju čega se zaključuje da su izrade izvješća u tim JLS započete. Zavod također raspolaže informacijom da je izrada izvješća pokrenuta i u Gradu Osijeku.

Razlog nezainteresiranosti JLS za izradu izvješća o stanju u prostoru, možemo pronaći dijelom u neznanju, odnosno nepoznavanju Zakonom propisanih obveza, a dijelom u nedostatnim financijskim sredstvima. JLS često nemaju na raspolaganju stručne osobe koje su u stanju izraditi izvješće o stanju u prostoru, pa su prisiljene taj posao povjeriti stručnoj pravnoj osobi.

Kada se odluče izraditi izvješće, JLS se obraćaju Zavodu za podatak o važećim prostornim planovima, te površinama urbane preobrazbe i urbane sanacije.

Urbana preobrazba i urbana sanacija pojmovi su definirani člankom 3. stavak 1. točke 36. i 38. Zakona kao:

36. *urbana preobrazba je skup planskih mjera i uvjeta kojima se bitno mijenjaju obilježja izgrađenog dijela građevinskog područja promjenom urbane mreže javnih površina, namjene i oblikovanja građevina, i/ili rasporeda, oblika i veličine građevnih čestica*
37. *urbana sanacija je skup planskih mjera i uvjeta kojima se poboljšava karakter izgrađenih područja unutar i izvan granica građevinskog područja devastiranih nezakonitim građenjem i na drugi način.*

Člankom 54. Zakona propisano je da se mjere za urbanu sanaciju propisuju prostornim planom odvojeno od uvjeta provedbe zahvata u prostoru i smjernica za izradu planova užih područja. Člankom 76. Zakona propisan je sadržaj PPUG/O. Dio sadržaja PPUG/O su i površine unutar građevinskog područja planirane za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju kao i prostori izvan građevinskog područja planirani za urbanu sanaciju. Dakle, posljednjom izmjenom Zakona urbana sanacija nije više orijentirana samo na područja s pretežitim zgradama ozakonjenim temeljem Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama ("Narodne novine" broj 86/12., 143/13 i 65/17).

Sukladno navedenom, JLS bi trebale izvršiti analizu prostora kroz izradu izvješća o stanju u prostoru kako bi se utvrdile i evidentirale površine na kojima bi bilo poželjno izvršiti urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju.

Shvaćajući probleme na koje JLS nailaze kod izrade izvješća o stanju u prostoru, te prilikom pokušaja utvrđivanja površina koje bi trebalo uključiti u urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju, HZRP je svim županijskim zavodima ponudio mogućnost sudjelovanja u Pilot projekt metodologije sanacije nezakonite gradnje koji je pokrenut krajem 2016. godine.

2.6. Pilot projekt metodologija sanacija bespravne gradnje

U okviru poslova izrade i praćenja dokumenata prostornog uređenja za 2016. godinu, HZPR je krajem 2016. godine inicirao pilot projekt kojim bi se rješavanju problema sanacije bespravne gradnje pristupilo metodološki umjesto točkasto. Očekivani rezultat je zbornik koji će objediniti pojedine studije slučajeva obrađenih kroz rad županijskih zavoda za prostorno uređenje, namijenjen prvenstveno JLS kao pomoć u analizi prostora i potrebnim postupcima za poboljšanje stanja u prostoru. U projekt su se uključili županijski zavodi Brodsko-posavske, Koprivničko-križevačke, Sisačko-moslavačke, Primorsko-goranske, Osječko-baranjske i Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Rad na Pilot projektu odvio se tijekom 2017. godine. Započeo je analizom prostora Županije u svrhu identificiranja mogućih lokacija za koje bi bila poželjna izrada urbanističkog plana uređenja za urbanu sanaciju. U uži izbor ušle su lokacije: Romski dio naselja Vukojevci, Petrovo selo, Obreško polje, Selci, Romski dio naselja Darda, Zeleni otok kod Batine i Gradski vrt sa Stadionskim naseljem u Osijeku. Na prvom radnom sastanku u sklopu Pilot projekta, održanom u Zagrebu 21. veljače 2017. godine, u koordinaciji s predstavnicima HZPR odabrana je predložena lokacija Gradski vrt/ Stadionsko naselje.

Lokacija je odabrana temeljem sljedećih razloga:

1. Područje Gradskog vrta kroz dva je stoljeća čuvano kao prostor kapitalnih gradskih javnih sadržaja, a decenijama je planski predviđano kao sportsko-rekreacijski centar regionalnog značaja. Posljednjim izmjenama i dopunama GUP-a planski je uvažena postojeća neplanska i/ili bespravna gradnja, čime je planirani javni koncept kompromitiran i realizacijski stavljen pod znak pitanja. Nameće se dvojaka potreba poboljšanja komunalnog standarda legalizirane supstandardne gradnje, s jedne strane, uz svojevrsnu urbanističku kontrolu štete po širi planski koncept, s druge.

2. Na južnom dijelu područja Gradski vrt nalazi se Južna obilaznica Grada Osijeka koja, naročito otkako joj je proširen profil u četvertračnu prometnicu, predstavlja snažnu barijeru u prostoru, separirajući urbano tkivo stambene namjene na dva dijela.
3. Na prostoru južno od Južne obilaznice Grada Osijeka nalazi se Južno stadionsko naselje kao stambeno naselje neplanske i dobrim dijelom bespravne gradnje, koje nikada nije planski tretirano, te propustom čak nije uključeno ni u obuhvat važećeg GUP-a. Nameće se potreba urbane sanacije koja bi ga pretvorila u naselje gradskih obilježja.
4. Ukupno gledano, radi se o području na kojem se dotiču dvije situacijski različite problematike stihijske gradnje, s višeslojnim mikrolokacijskim i makrolokacijskim konzekvencama, što ga sve čini izrazito metodološki pogodnim za Pilot projekt.

Rad na Pilot projektu nastavljen je određivanjem detaljnijeg obuhvata područja razmatranja Pilot projektom, obuhvaćajući prostore Gradskog vrta i južnog Stadionskog naselja u Osijeku, te kroz poslove predprodukcije, s pribavljanjem podataka o postojećem stanju unutar odabranog područja obuhvata, kako onih grafičkih (planska dokumentacija, podloge, fotodokumentacija), tako i statističkih (o zahtjevima i izdanim rješenjima o ozakonjenju, vlasništvu nad česticama, potrebama vezanima uz društvenu infrastrukturu). Napravljena je analiza nastanka slučaja kroz prizmu povijesti planiranja područja Gradskog vrta i važeće prostornoplanske dokumentacije. Izvršeni radovi prezentirani su predstavnicima HZPR na drugom radnom sastanku u sklopu Pilot projekta, održanom u Zagrebu 7. lipnja 2017. godine.

Rad je nastavljen anketiranjem lokalnog stanovništva o njegovim potrebama, obradom prikupljenih podataka, kao i zaključnim identificiranjem svih konfliktnih situacija, prikazanih na problemskoj karti. Izrađena su tri scenarija s prijedlozima rješavanja konfliktnih situacija, s 3D vizualizacijama svakog od scenarija, što je predstavljeno i prokomentirano s predstavnicima HZPR na trećem radnom sastanku u sklopu Pilot projekta, održanom u Zagrebu 11. listopada 2017. godine.

Radovi na Pilot projektu zaključeni su izradom urbanističkog plana uređenja sanacije utvrđenog područja obuhvata, uključujući idejno rješenje nove "zelene infrastrukture", te dostavom cjelovitog elaborata Pilot projekta HZPR-u. Predloženi su, u informiranosti iskustvom stečenim kroz Pilot projekt, metodološki okvir i elementi sadržaja Izvješća o stanju u prostor u dijelu koji se odnosi na ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada.

Zaključak Pilot projekta o metodologiji pristupa problematici iznesen je kroz sljedeće točke:

1. Sanacija prostora opterećenog nezakonitom gradnjom ne podrazumijeva omogućavanje ozakonjenja promjenom prostornoplanske dokumentacije. Ova postavka, vrlo nepopularna kod stanovništva, razmatrana je kroz tri scenarija od kojih je ipak odabran onaj koji omogućuje ozakonjenja iz razloga što istovremeno ne sprječava i realizaciju interesa zajednice.
2. Nakon što se detektira nezakonita gradnja na nekom prostoru prvenstveno treba proanalizirati sve nivoe prostornih planova za promatrani prostor nezakonite gradnje kao i za kontaktna područja, jer se sanacija prostora, u kojem god se obliku provodila, reflektira i na kontaktno područje. Bitno je sanacijom osigurati da prostori s planskom i s bespravnom gradnjom funkcioniraju kao cjelina.
3. Nužno je zauzeti stav, odnosno odabrati način sanacije te u tom smjeru pokrenuti izmjene i dopune važećih prostornih planova te po potrebi izradu novih. U konkretnom slučaju neophodno će biti po izradi redistribucije sportsko-rekreacijskih sadržaja međusobno uskladiti prostorne planove svih razina, te po potrebi izraditi UPU južno Stadionsko naselje.
4. Ukoliko odabrani tip sanacije podrazumijeva zadržavanje nezakonite gradnje u prostoru, neophodno je omogućiti rekonstrukciju tradicijski nastale stambene cjeline pod strogo kontroliranim urbanističkim pravilima uz obavezno opremanje potrebnom komunalnom i društvenom infrastrukturom.

Pilot projekt je trenutno dostupan u vidu publikacije u izdanju Zavoda, a bit će objavljen i u zajedničkom Zborniku radova svih uključenih županijskih zavoda za prostorno uređenje, koji su se odazvali i participirali u projektu HZPR-a.

2.7. Urbano-ruralne veze

Djelatnici Zavoda prisustvovali su stručnom skupu pod nazivom „Urbano-ruralne veze“ održanom od 19. do 20. rujna u Toplicama Sv. Martin na Muri u organizaciji HZPR-a. Stručni skup bavio se temom urbano-ruralnih veza iz perspektive prostornog planiranja i njegovih komponenti poput prometnog povezivanja, razvoja infrastrukture, krajobraza, gospodarskog razvoja s naglaskom na održivom turizmu i poljoprivredi, oblikovanja i uređivanja naselja.

2.8. Ostali stručno analitički poslovi iz područja prostornog uređenja

U svrhu cjelovitosti djelovanja u svojoj ingerenciji u okviru sustava prostornog uređenja, Zavod je pored osnovnih i redovnih djelatnosti aktivan i u nizu drugih poslova.

- a) Prema Zakonu o vodama ("Narodne novine" broj 153/09., 130/11., 56/13. i 14/14.) Ministarstvo poljoprivrede, na prijedlog Hrvatskih voda, određuje inundacijsko područje koje ima karakter vodnog dobra te se njime upravlja na sukladan način. Inundacijsko područje se utvrđuje na vodotocima i drugim površinskim vodama u svrhu upravljanja rizicima od štetnog djelovanja voda. Granice inundacijskog područja se ucrtavaju u prostorne planove, stoga Ministarstvo poljoprivrede obavještava Zavod o svakom novoodređenom inundacijskom području. Zavod kontinuirano vodi evidenciju odluka o inundacijskom području. Svaku novu odluku, odmah po primitku obavijesti o njenom donošenju, prosljeđuje JLS na čijem području se nalazi, te nadležnom upravnom tijelu Županije odnosno Grada Osijeka koji provode prostorne planove. Tijekom 2017. godine Zavod je zaprimio i proslijedio 3 odluke.
- b) Djelatnici Zavoda uključeni su i sudjeluju u nizu projekata i predmeta koje provodi Županija preko svojih upravnih odjela i ustanova, kao i u predmetima koje vodi Ministarstvo. Kroz suradnju s UO za prostorno planiranje, zaštitu okoliša i prirode Zavod izrađuje izvode iz PPOBŽ koje je UO dužan na upit dostaviti pravnim osobama istraživačima studija utjecaja na okoliš za zahvate u prostoru. Tijekom 2017. godine Zavod je u tu svrhu izradio 9 izvadaka.
- c) Za potrebe izrade Krajobrazne osnove RH, Zavod je HZPR-u dostavio podatke o dokumentima krajobraza za područje Županije. Jedan od ciljeva prostornog uređenja utvrđenih Zakonom je i stvaranje visokovrijednog izgrađenog prostora s uvažavanjem specifičnosti pojedinih cjelina te poštivanje prirodnog i urbanog krajobraza i kulturnog nasljeđa. Potreba izrade krajobrazne osnove prepoznata je i u Strategiji prostornog razvoja RH ("Narodne novine" broj 106/17.) kao temeljnom državnom dokumentu za usmjerenje razvoja u prostoru.
- d) Svi važeći prostorni planovi izrađeni su u Gaus-Kruger-ovoj (HDKS) kartografskoj projekciji. Državna geodetska uprava je 2014. godine uvela novi kartografski sustav HTRS. Uredba o informacijskom sustavu nalaže svim sudionicima ISPU-a razmjenu podataka u službenoj kartografskoj projekciji HTRS. Iz tog razloga su se djelatnici Zavoda obučili kako prostorne planove iz HDKS kartografske projekcije prebaciti u službenu HTRS kartografsku projekciju. Prilikom izrada izmjena i dopuna PPUG/O Zavod bez naknade ustupa JLS transformirane kartografske prikaze prostornog plana čime se JLS smanjuju troškovi na izradi prostornih planova.

- e) Zbog postizanja potrebne kvalitete u obradi podataka iz prostornih planova za potrebe DPPR-a, Zavod u suradnji s HZPR-om kontinuirano provodi edukaciju svojih uposlenika. Tijekom 2017. godine, uz financijsku potporu HZPR-a županijskim zavodima potpisnicima sporazuma, Zavod je, treću godinu zaredom organizirao skupnu edukaciju za rad s GIS alatima i bazama podataka za šest županijskih zavoda za prostorno uređenje (Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Požeško-slavonske, Virovitičko-podravske, Brodsko-posavske i Sisačko-moslavačke županije). Edukacijski tečaj odvijao se kroz šest dana u listopadu 2017. godine, prema prethodno definiranom programu u trajanju od 40 sati u prostorijama ovlaštene tvrtke, kojeg je pohađalo ukupno 22 polaznika od čega 3 zaposlenika Zavoda.
- f) Zavod kontinuirano, u suradnji s HZPR-om ulaže u unapređenje opreme i sredstava na kojima radi i koje pri radu koristi. Kako bi planirana obrada podataka, za koju je sklopljen Sporazum, bila ažurna, HZPR je tijekom 2017. godine županijskim zavodima dodijelio i sredstva za opremanje hardware-om i software-om. Zavod je tako sklopio Sporazum o dodjeli sredstava pomoći za unapređenje rada u sustavu ISPU temeljem ulaganja u računalnu opremu i licence.
- g) Zakon propisuje obvezu jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave obavještanja susjednih o vlastitim aktivnostima u segmentu prostornog planiranja. Zavod prati aktivnosti na izradi izmjena i dopuna prostornih planova susjednih županija u svrhu opskrbe neophodnom infrastrukturom graničnih naselja. U tu svrhu s posebnim interesom se prati izrada Izmjena i dopuna Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije gdje Zavod predlaže opskrbu infrastrukturom (plin, voda, odvodnja otpadnih voda) naselja uz zajedničku granicu u nastavljanju na infrastrukturne pravce s područja Županije. Odluka o izradi Izmjena i dopuna Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije prestala je važiti zbog činjenica iz članka 87. stavak 2. Zakona o prostornom uređenju nakon čega je uz prethodno prikupljena iskustva Osječko-baranjske županije, Vukovarsko-srijemska županija donijela novu Odluku. Dajući podatke za izradu Izmjena i dopuna Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije Zavod je ponovio svoj prijedlog opskrbe infrastrukturom za pogranična naselja.
- h) Temeljem Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine" broj 25/13.), Zavod je povjerenici za informiranje elektronskim putem početkom 2017. godine podnio izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama gdje je konstatirano kako tijekom 2016. godine nije bilo podnesenih zahtjeva za pristup informacijama. Razlog tomu leži u činjenici postojanja ažurnog i funkcionalnog Geoportala i web stranice Zavoda, preko kojih su sve informacije o radu Zavoda dostupne široj javnosti.
- i) Zavod kao javna ustanova obavezan je poslovati u skladu s propisima koji propisuju način i uvjete uredskog poslovanja, slijedom kojih je početkom 2017. godine donesen Plan klasifikacijskih oznaka za tekuću godinu.
- j) Prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i računskom planu ("Narodne novine" broj 114/10. i 31/11.) izvršen je popis imovine, obveza i potraživanja. Dugotrajna imovina i sitan inventar su prebrojani, te konstatirano kako stvarne količine odgovaraju knjiženim količinama. O financijskim potraživanjima obaviješteno je računovodstvo, te je na kraju godine izrađeno izvješće o financijskom poslovanju Zavoda koje je prezentirano u slijedećem poglavlju ovog izvješća.

3. FINANCIJSKO POSLOVANJE ZAVODA ZA 2017. GODINU

Zavod je u 2017. godini ostvario prihode u iznosu od 1.145.344,36 kn. Rashodi u 2017. godini izvršeni su u iznosu od 1.119.432,85 kn. Razlika prihoda i rashoda je 25.911,51 kn, što sa prenesenim viškom prihoda iz 2016. godine daje ukupni višak prihoda u iznosu od 98.741,14 kn.

3.1. Opći dio proračuna

TABLICA 1. - SAŽETAK A. RAČUNA PRIHODA I RASHODA I B. RAČUNA FINANCIRANJA

RAČUN PRIHODA I RASHODA	Ostvarenje 2016.	Izvorni plan*	Ostvarenje 2017.
	1	2	4
Prihodi poslovanja	1.224.854,29	1.196.106,19	1.145.344,36
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0,00	0,00	0,00
UKUPNO PRIHODA	1.224.854,29	1.196.106,19	1.145.344,36
Rashodi poslovanja	1.086.123,23	1.225.670,00	1.096.095,67
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	66.241,96	61.300,00	23.337,18
UKUPNO RASHODA	1.152.365,19	1.286.970,00	1.119.432,85
RAZLIKA	72.489,10	-90.863,81	25.911,51
RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA			
Ukupan donos viška/manjka iz prethodnih godina	340,53	90.863,81**	72.829,63
Dio koji će se rasporediti/pokriti u razdoblju	-	90.863,81	43.263,20
VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE + RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA	72.829,63**	-	98.741,14

* Izvorni plan jednak je tekućem planu

** Do razlike između ostvarenog i planiranog viška prihoda u iznosu od 18.034,18 kn došlo je zbog manjka prihoda za financiranje rashoda poslovanja (OBŽ) jer je rashod teretio 2016. godinu, a prihod za plaćanje tog računa evidentiran je u siječnju 2017. godine.

Stvarni višak vlastitih sredstava na dan 31.12.2016. iznosio je 90.863,81 kn i on je u cijelosti planiran u proračunu za 2017. godinu.

A. RAČUN PRIHODA I RASHODA

TABLICA 2. OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Brojčana oznaka i naziv računa		Izvršenje proračuna 2016.	Izvorni plan*	Izvršenje proračuna 31.12.2017.	Indeks 5/2	Indeks 5/4
1		2	4	5	6	7
6	PRIHODI POSLOVANJA	1.224.854,29	1.196.106,19	1.145.344,36	93,51	95,76
63	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	184.492,58	54.800,00	62.800,00	34,04	114,60
634	Pomoći od izvanproračunskih korisnika	6.751,08	-	-	-	-

6341	Tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika	6.751,08		-	-	
636	Pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	177.741,50	54.800,00	62.800,00	35,33	114,60
6361	Tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	177.741,50		62.800,00	35,33	
67	Prihodi iz proračuna	1.040.361,71	1.141.306,19	1.082.544,36	104,05	94,85
671	Prihodi iz proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	1.040.361,71	1.141.306,19	1.082.544,36	104,05	94,85
6711	Prihodi za financiranje rashoda poslovanja	1.009.692,71		1.059.207,18	104,90	
6712	Prihodi za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine	30.669,00		23.337,18	76,09	
9	Vlastiti izvori	-	90.863,81	43.263,20	-	59,40
92	Rezultat poslovanja	-	90.863,81	43.263,20	-	59,40
922	Višak/manjak prihoda	-	90.863,81	43.263,20	-	59,40
9221	Višak prihoda	-		43.263,20	-	
UKUPNO PRIHODI		1.224.854,29	1.286.970,00	1.188.607,56	97,04	93,67

* Izvorni plan jednak je tekućem planu

TABLICA 3. OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Brojčana oznaka i naziv računa		Izvršenje proračuna 2016.	Izvorni plan proračuna za 2017. godinu	Tekući plan proračuna za 2017. godinu	Izvršenje proračuna 31.12.2017.	Indeks 5/2	Indeks 5/4
1		2	3	4	5	6	7
	Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Osječko-baranjske županije	1.152.365,19	1.286.970,00	1.286.970,00	1.119.432,85	97,14	86,98
3	Rashodi poslovanja	1.086.123,23	1.225.670,00	1.225.670,00	1.096.095,67	100,92	89,43
31	Rashodi za zaposlene	687.731,03	808.900,00	815.500,00	791.041,79	115,02	97,00
311	Plaće (Bruto)	562.798,91	653.000,00	659.200,00	651.204,38	115,71	98,79
3111	Plaće za redovan rad	562.798,91			651.204,38	115,71	
312	Ostali rashodi za zaposlene	28.130,68	42.900,00	42.900,00	27.830,09	98,93	64,87
3121	Ostali rashodi za zaposlene	28.130,68			27.830,09	98,93	
313	Doprinosi na plaće	96.801,44	113.000,00	113.400,00	112.007,32	115,71	98,77
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	87.233,87			100.936,86	115,71	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	9.567,57			11.070,46	115,71	
32	Materijalni rashodi	398.392,20	416.770,00	410.170,00	305.053,88	76,57	74,37
321	Naknade troškova zaposlenima	58.367,34	104.930,00	104.930,00	71.250,00	122,07	67,90
3211	Službena putovanja	22.072,34			32.145,00	145,63	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	20.880,00			23.355,00	111,85	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	15.415,00			15.750,00	102,17	
322	Rashodi za materijal i energiju	37.672,79	32.400,00	32.400,00	27.897,75	74,05	86,10
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	11.167,86			16.571,35	148,38	

3223	Energija	22.645,42			10.316,60	45,56	
3224	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	1.459,51			409,80	28,08	
3225	Sitni inventar i auto gume	2.400,00			600,00	25,00	
323	Rashodi za usluge	270.522,80	242.433,43	235.833,43	188.716,01	69,76	80,02
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	15.463,40			8.313,88	53,76	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	7.367,21			2.584,03	35,07	
3233	Usluge promidžbe i informiranja	3.550,00			3.550,00	100,00	
3234	Komunalne usluge	7.099,83			2.406,73	33,90	
3235	Zakupnine i najamnine	166.468,22			92.896,82	55,80	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	2.410,00			-	-	
3237	Intelektualne i osobne usluge	26.000,00			35.062,50	134,86	
3238	Računalne usluge	8.750,00			8.750,00	100,00	
3239	Ostale usluge	33.414,14			38.702,05	115,83	
324	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	5.044,51	6.606,57	6.606,57	3.450,77	68,41	52,23
3241	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	5.044,51			3.450,77	68,41	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	26.784,76	30.400,00	30.400,00	13.739,35	51,30	45,20
3292	Premije osiguranja	1.610,16			1.065,05	66,15	
3293	Reprezentacija	5.679,62			6.552,24	115,36	
3294	Članarine i norme	2.133,33			2.300,00	107,81	
3295	Pristojbe i naknade	7.238,68			2.649,56	36,60	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	10.122,97			1.172,50	11,58	
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	66.241,96	61.300,00	61.300,00	23.337,18	35,23	38,07
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	5.517,00	10.000,00	10.000,00	-	-	-
412	Nematerijalna imovina	5.517,00	10.000,00	10.000,00	-	-	-
4123	Licence	5.517,00			-	-	
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	60.724,96	51.300,00	51.300,00	23.337,18	38,43	45,49
422	Postrojenja i oprema	60.724,96	51.300,00	51.300,00	23.337,18	38,43	45,49
4221	Uredska oprema i namještaj	60.724,96			23.337,18	38,43	

TABLICA 4. OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

Brojčana oznaka i naziv izvora financiranja		Ostvarenje/ izvršenje 2016.	Izvorni plan	Ostvarenje/ izvršenje 2017.	Indeks 4/2 %	Indeks 4/3 %
1		2	3	4	5	6
11	Opći prihodi i primici - Županijski proračun	1.040.361,71	1.141.306,19	1.082.544,36	104,05	94,85
32	Vlastiti prihodi	177.741,50	131.157,24	50.800,00	28,58	38,73
44	Prihodi za posebne namjene	6.751,08	14.506,57	12.000,00	177,75	82,72
	UKUPNO	1.224.854,29	1.286.970,00	1.145.344,36	93,51	88,99

TABLICA 5. OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA

Brojčana oznaka i naziv izvora financiranja		Ostvarenje/ izvršenje 2016.	Izvorni plan	Ostvarenje/ izvršenje 2017.	Indeks 4/2 %	Indeks 4/3 %
1		2	3	4	5	6
11	Opći prihodi i primici - Županijski proračun	1.058.736,42	1.141.306,19	1.064.169,65	100,51	93,24
32	Vlastiti prihodi	93.628,77	131.157,24	40.756,63	43,53	31,11
44	Prihodi za posebne namjene	-	14.506,57	14.506,57	-	100,00
UKUPNO		1.152.365,19	1.286.970,00	1.119.432,85	97,14	86,98

TABLICA 6. OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI

Brojčana oznaka i naziv funkcijske klasifikacije		Ostvarenje/ izvršenje 2016.	Izvorni plan	Ostvarenje/ izvršenje 2017.	Indeks 4/2 %	Indeks 4/3 %
1		2	3	4	5	6
05	Zaštita okoliša	1.152.365,19	1.286.970,00	1.119.432,85	97,14	86,98
055	Istraživanje i razvoj: Zaštita okoliša	1.152.365,19	1.286.970,00	1.119.432,85	97,14	86,98

3.2. Posebni dio proračuna

TABLICA 7. POSEBNI DIO - IZVRŠENJE PO PROGRAMSKOJ KLASIFIKACIJI

Brojčana oznaka i naziv razdjela, glave, programa i aktivnosti		Izvorni plan proračuna za 2017. godinu	Tekući plan proračuna za 2017. godinu	Izvršenje proračuna 31.12.2017.	Indeks 4/3
1		2	3	4	5
Razdjel 600	UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO PLANIRANJE, ZAŠTITU OKOLIŠA I PRIRODE	1.286.970,00	1.286.970,00	1.119.432,85	86,98
Glava 603	JAVNA USTANOVA ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE	1.286.970,00	1.286.970,00	1.119.432,85	86,98
Program	JAVNA USTANOVA ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE OSJEČKO- BARANJSKE ŽUPANIJE	1.286.970,00	1.286.970,00	1.119.432,85	86,98
Aktivnost	6005 01 OPĆI RASHODI - JAVNA USTANOVA ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE OSJEČKO-BARANJSKE	1.286.970,00	1.286.970,00	1.119.432,85	86,98
3	Rashodi poslovanja	1.225.670,00	1.225.670,00	1.096.095,67	89,43
31	Rashodi za zaposlene	808.900,00	815.500,00	791.041,79	97,00
311	Plaće (Bruto)	653.000,00	659.200,00	651.204,38	98,79
3111	11 Plaće za redovan rad			651.204,38	
312	Ostali rashodi za zaposlene	42.900,00	42.900,00	27.830,09	64,87
3121	11 Ostali rashodi za zaposlene			18.883,20	
3121	32 Ostali rashodi za zaposlene			8.946,89	
313	Doprinosi na plaće	113.000,00	113.400,00	112.007,32	98,77
3132	11 Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje			100.936,86	
3133	11 Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti			11.070,46	

32		Materijalni rashodi	416.770,00	410.170,00	305.053,88	74,37
321		Naknade troškova zaposlenima	104.930,00	104.930,00	71.250,00	67,90
3211	11	Službena putovanja			16.803,00	
3211	32	Službena putovanja			15.342,00	
3212	11	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život			23.355,00	
3213	11	Stručno usavršavanje zaposlenika			3.750,00	
3213	44	Stručno usavršavanje zaposlenika			12.000,00	
322		Rashodi za materijal i energiju	32.400,00	32.400,00	27.897,75	86,05
3221	11	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi			16.571,35	
3223	11	Energija			10.316,60	
3224	11	Materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje			409,80	
3225	11	Sitni inventar i auto gume			600,00	
323		Rashodi za usluge	242.433,43	235.833,43	188.716,01	80,02
3231	11	Usluge telefona, pošte i prijevoza			8.313,88	
3232	11	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja			2.584,03	
3233	11	Usluge promidžbe i informiranja			-	
3234	11	Komunalne usluge			2.406,73	
3235	11	Zakupnine i najamnine			92.896,82	
3236	32	Zdravstvene i veterinarske usluge			-	
3237	11	Intelektualne i osobne usluge			21.000,00	
3237	32	Intelektualne i osobne usluge			14.062,50	
3238	11	Računalne usluge			8.750,00	
3239	11	Ostale usluge			38.702,05	
324		Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	6.606,57	6.606,57	3.450,77	52,23
3241	11	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			91,20	
3241	32	Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa			3.359,57	
329		Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	30.400,00	30.400,00	13.739,35	45,20
3292	11	Premije osiguranja			1.065,05	
3293	11	Reprezentacija			5.000,00	
3293	32	Reprezentacija			1.552,24	
3294	11	Članarine i norme			2.300,00	
3295	11	Pristojbe i naknade			2.649,56	
3299	11	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja			1.172,50	
4		Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	61.300,00	61.300,00	23.337,18	38,07
41		Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	10.000,00	10.000,00	-	-
412		Nematerijalna imovina	10.000,00	10.000,00	-	-
4123	11	Licence			-	
42		Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	51.300,00	51.300,00	23.337,18	45,49
422		Postrojenja i oprema	51.300,00	51.300,00	23.337,18	45,49
4221	11	Uredska oprema i namještaj			23.337,18	
4222	32	Komunikacijska oprema			-	

3.3. Obrazloženje ostvarenja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka

Višak prihoda iz 2016. godine iznosi 72.829,63 kn, a odnose se na sredstva uplaćena od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i HZPR koja nisu iskorištena u 2016. godini, nego su se planirali za rashode poslovanja u 2017. godini. Tijekom 2017. godine HZPR izvršio je uplate u iznosu od 62.800,00 kn. Višak prihoda na kraju izvještajnog razdoblja iznosi 98.741,14 kn koji će se planirati u troškove za 2018. godinu.

Do razlike u izvršenim prihodima i rashodima financiranim iz sredstava Županije, iskazanim u izvješćima Zavoda i Županije u iznosu od 9.409,34 kn došlo je zbog različitog prikazivanja i priznavanja prihoda i rashoda vezanih za kontinuirane rashode. Naime, prelaskom na Županijsku riznicu došlo je do drugačijeg načina financiranja. S obzirom da se više ne uplaćuje akontacija za troškove, nego se sva plaćanja vrše po ispostavljenim fakturama i nalogima za plaćanje, prihodi se kod korisnika priznaju u trenutku prijelaza novčanih sredstva kroz žiro račun i vežu se za onu godinu kada su uplaćena, a ne za onu godinu na koju se trošak odnosi kao što je slučaj kod nadležnog Proračuna.

Stanje nepodmirenih dospjelih obveza na dan 31.12.2017. godine iznosi 0,00 kuna.

OBRAZLOŽENJE ODSUPANJA 2016. i 2017. GODINE

Konto	Obrazloženje
6361	Smanjeni su prihodi na kontu tekuće pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan jer je u 2017. godini bilo manje ugovorenih poslova.
6712	Smanjen je prihod na kontu prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine jer je u 2017. godini nabavljeno manje nefinancijske imovine. Nabavu spomenute nefinancijske imovine financira Županija, te se evidentira prihod od Županije.
3111	Povećan je trošak plaće za redovan rad jer je Zavod u svibnju 2017. godine uposlio novu djelatnicu.
3131	Povećan je trošak doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje jer je Zavod u svibnju 2017. godine uposlio novu djelatnicu.
3133	Povećan je trošak za doprinose za obvezno zdravstveno osiguranje u slučaju nezaposlenosti jer je Zavod u svibnju 2017. godine uposlio novu djelatnicu.
3211	Povećan je trošak na službenim putovanjima zbog obveze stalnog stručnog usavršavanja, te obveze prisustvovanja radnim sastancima izvan mjesta rada vezanim uz sporazumima preuzete poslove.
3212	Povećan je trošak naknada za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život jer je ukinuta Tarifna unija GPP-Panturist, što je povećalo cijenu prijevoza za djelatnike koji koriste Panturistov prijevoz, a pored toga Zavod je u svibnju 2017. godine uposlio novu djelatnicu.
3221	Povećani su troškovi za uredski materijal zbog veće produkcije u odnosu na 2016. godinu.
3223	Smanjen je trošak za energiju jer Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji.
3224	Smanjen je trošak za materijal i dijelove za tekuće i investicijsko održavanje jer je u ovoj godini bilo manje kvarova na kompjutorskoj opremi te kupovine zamjenskih dijelova.
3225	Smanjen je trošak sitnog inventara i auto guma jer je u 2017. godini plaćeno manje rata za uređaje.
3231	Smanjen je trošak usluga telefona, pošte i prijevoza jer je potpisan novi ugovor s povoljnijim tarifama.
3232	Smanjen je trošak za usluge tekućeg i investicijskog održavanja jer Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji.
3234	Trošak komunalnih usluga je smanjen jer Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji.
3235	Smanjen je trošak zakupnine i najamnine jer Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji.

3237	Povećan je trošak za intelektualne i osobne usluge jer je u 2017. godini pored tekućih usluga nastao trošak za grafičko oblikovanje i priprema za tisak.
3239	Povećan je trošak ostalih usluga zbog selidbe i rekonstrukcije novog prostora
3241	Smanjena je naknada troškova osobama izvan radnog odnosa jer je osoba koja je primljena na stručno osposobljavanje počela u travnju 2016. godine i završila stručno osposobljavanje u travnju 2017., pa prema tome veći dio troška se odnosi na 2016. godinu.
3292	Smanjen je trošak premija osiguranja jer je Zavod plaćao premije osiguranja ostale imovine temeljem računa za refundaciju troškova Županiji, a kako Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji, prestala je i obveza plaćanja navedene premije osiguranja.
3293	Povećan je trošak reprezentacije zbog većeg broja poslovnih sastanaka s poslovnim partnerima.
3295	Smanjen je trošak pristojbi i naknada jer je Zavod plaćao ostale pristojbe i naknade temeljem računa za refundaciju troškova Županiji, a kako Zavod od travnja 2017. godine nije u obvezi refundiranja troškova prema Županiji, prestala je i obveza plaćanja ostalih pristojbi i naknada.
3299	Smanjen je trošak ostalih nespomenutih rashoda jer je u 2016. godini bilo više vanrednih troškova poput upisnine u imenik, nabava kutija za selidbu i sl.
4221	U 2016. godini je pribavljena kompjuterska oprema i dio namještaja neophodan za novi radni prostor u koji je preseljeno početkom 2017. godine , što je rezultiralo smanjenjem troškova u 2017. godini.

Objasnjeno u promjeni obujma imovine:

Zbog dotrajalosti, tehničke neispravnosti i neisplativosti popravka predložen je rashod osnovnih sredstava. Prema specifikaciji osnovnih sredstava jedno osnovno sredstvo ima sadašnju vrijednost u iznosu od 825,00 kn. Provedeno je rashodovanje i sadašnja vrijednost je umanjena kako bi sva sredstva predložena za rashod imala vrijednost nula.